

GEMEENTE BOEKEL

VOORSTEL AAN DE RAAD

Datum : 24 juni 2013

Voorstel van : College van Burgemeester en Wethouders

Onderwerp : Beleidsplan “*Transformatie van AWBZ naar Wmo*”

Samenvatting

Het kabinet stelt dat hervorming van de langdurige zorg noodzakelijk is en wil de AWBZ beperken tot de langdurige intramurale zorg. De aanspraken op AWBZ-zorg in de thuissituatie komen te vervallen. De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) wordt per 1 januari 2015 aangepast. Binnen dit nieuwe kader worden gemeenten verantwoordelijk voor de Begeleiding en Persoonlijke Verzorging in de thuissituatie. De overheveling gaat gepaard met aanzienlijke kortingen.

In de regio Brabant Noordoost-oost bereiden wij ons gezamenlijk voor op de nieuwe taken: de Transitie AWBZ. In de tweede helft van 2012 is de visie met uitgangspunten op de Transitie AWBZ gepresenteerd. Deze visie is tot stand gekomen met draagvlak vanuit uitvoerende organisaties en Wmo-adviesraden in de regio en is met de gemeenteraden van de 12 gemeenten besproken.

In het voorliggende Beleidsplan “Transformatie van AWBZ naar Wmo” is de visie verdiept en zijn de onderwerpen uitgewerkt, die door alle betrokken partijen als belangrijk zijn aangemerkt en die op basis van de huidige gemeentelijke taken al opgepakt kunnen worden. Hoofdstuk 1 “Uitgangspunten Transformatie” bevat een uitwerking van de visie op de Kanteling. Hoofdstuk 2 gaat dieper in op de toegang. In hoofdstuk 3 wordt het opdrachtgeverschap uitgewerkt.

Voorgesteld besluit:

1. Vaststellen hoofdstuk 1 van het Beleidsplan “Transformatie van AWBZ naar Wmo”, zijnde de kaders voor de nieuwe ontwikkelingen en de regionale samenwerking.
2. Vaststellen van de uitgangspunten in hoofdstuk 2 (toegang) en hoofdstuk 3 (opdrachtgeverschap).
3. Kennisnemen van de verduidelijking van de Kaders en uitgangspunten in hoofdstuk 2 en 3, de bijlage Pilotprojecten en de bijlage Regionale visie op welzijn.

Inleiding

Het kabinet stelt dat hervorming van de langdurige zorg noodzakelijk is en wil de AWBZ beperken tot de langdurige intramurale zorg. De aanspraken op AWBZ-zorg in de thuissituatie komen gefaseerd te vervallen. De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) wordt per 1 januari 2015 aangepast. Binnen dit nieuwe kader worden gemeenten verantwoordelijk voor de Begeleiding en Persoonlijke Verzorging. Het is geen overheveling van AWBZ-taken, maar een overheveling van budgetten waarmee gemeenten binnen het wettelijk kader in beleidsvrijheid ondersteuning op maat kunnen organiseren. De overheveling gaat gepaard met aanzienlijke kortingen, tot circa 25% van het landelijk budget.

In de regio Brabant Noordoost-oost¹ bereiden wij ons gezamenlijk voor op de nieuwe taken: de Transitie AWBZ. In de tweede helft van 2012 is de visie met uitgangspunten op de transitie AWBZ gepresenteerd. Deze visie is tot stand gekomen met draagvlak vanuit uitvoerende organisaties en Wmo-adviesraden in de regio en is met de gemeenteraden van de 12 gemeenten besproken. In het Beleidsplan "Transformatie van AWBZ naar Wmo" is deze visie verdiept en zijn de onderwerpen uitgewerkt, die door alle betrokken partijen als belangrijk zijn aangemerkt en die op basis van de huidige gemeentelijke taken al opgepakt kunnen worden. Hoofdstuk 1 "Uitgangspunten Transformatie" bevat een uitwerking van de visie op de Kanteling. Hoofdstuk 2 gaat dieper in op de toegang en in hoofdstuk 3 wordt het opdrachtgeverschap uitgewerkt.

Relatie met eerdere besluitvorming:

Plan van aanpak Transitie AWBZ – februari 2012
Notitie samenhang Transities – april 2012
Stand van Zaken Transities – april 2012
Visie Transitie AWBZ, de ideale situatie – oktober 2012
Regeerakkoord Bruggen Slaan – januari 2013

Argumenten:

1. *Het Beleidsplan 'Transformatie van AWBZ naar Wmo Brabant Noordoost-oost' en de 'Regionale conceptvisie op welzijn' passen binnen de kaders en uitgangspunten die in de eerdere regionale visie Transitie AWBZ zijn opgenomen.*

We spreken over een transformatie naar de Wmo omdat hiermee de omvang en de impact van deze decentralisatie wordt benadrukt. We moeten immers een aantal zaken anders, creatiever en slimmer aanpakken dan zoals het nu in het kader van de AWBZ is georganiseerd. Dit vanwege het feit dat er veel minder financiële middelen voor gemeenten beschikbaar zijn en we voor de toekomst de kosten moeten kunnen beheersen.

Ten opzichte van de Visie Transitie AWBZ heeft er een nadere uitwerking plaatsgevonden ten aanzien van het "gekanteld" denken en handelen. Ook ten aanzien van de toegang wordt het beeld en de richting duidelijk. Met deze decentralisatie wordt een nadrukkelijke rol van gemeenten verwacht in het kader van opdrachtgeverschap. Ook hieraan is in de nadere uitwerking aandacht besteed. Tevens zijn/worden in de regio een aantal pilots gestart waarbij ervaringen kunnen worden opgedaan met de nieuwe werkwijze (bijlage 3). De 'Regionale conceptvisie op Welzijn' (bijlage 4) ligt ten grondslag aan het pilotproject "welzijn nieuwe stijl" in de gemeente Oss en is uitgangspunt bij toekomstige afspraken met de welzijnsinstellingen in alle regiogemeenten.

---

¹ Bernheze, Boekel, Boxmeer, Cuijk, Grave, Landerd, Maasdonk, Mill en Sint Hubert, Oss, Sint Anthonis, Uden en Veghel

2. *Het Beleidsplan en de Conceptvisie op welzijn zijn een aanvulling op en geven een nadere uitwerking aan het vastgestelde Beleidsplan Wmo 2012-2015 in Boekel*

Uw raad heeft in 2011 het 'Beleidsplan Wmo 2012-2015 gemeente Boekel' vastgesteld. De regionale stukken sluiten aan op de uitgangspunten in dit Wmo-beleidsplan. Er is sprake van herhaling van in het lokale Wmo-beleidsplan reeds vastgelegde beleid. Daarnaast vullen de regionale stukken het lokale plan aan met nadere uitwerkingen. Deze stap is belangrijk, omdat daarmee de regiogemeenten gezamenlijk dezelfde richting op gaan.

3. *Het Beleidsplan geeft een uniform kader voor de wijze waarop wij de transformatie van AWBZ naar Wmo in Brabant Noordoost-oost willen vormgeven.*

We bereiden de Transitie AWBZ met 12 gemeenten in Brabant Noordoost-oost voor. Met het beleidsplan "Transformatie van AWBZ naar Wmo" leggen we een gezamenlijke basis onder deze voorbereidingen; één breed gedragen visie die we als regio willen uitdragen.

4. *Het Beleidsplan heeft breed draagvlak bij Wmo-adviesraden en de organisaties.*

Het beleidsplan is via een interactief traject met organisaties op het terrein van wonen, welzijn en zorg tot stand gekomen. Ook de lokale Wmo-adviesraden en (belangenorganisaties) van gebruikers zijn actief betrokken bij de voorbereidingen. Tijdens de platformbijeenkomst van 20 maart 2013 hebben alle betrokkenen kunnen reageren op het concept-beleidsplan. Daarnaast zijn de Wmo-adviesraden en organisaties in de gelegenheid gesteld hun zienswijzen schriftelijk kenbaar te maken. Uit de reacties blijkt breed draagvlak voor de visie zoals deze in het beleidsplan "Transformatie van AWBZ naar Wmo" is uitgewerkt. Er zijn ook zorgen uitgesproken en aandachtspunten voor de verdere uitwerking benoemd. Deze vindt u terug in het inspraakverslag.

Financiële toelichting

Bij het opstellen van de kaders voor de beleidsontwikkeling zijn geen financiële consequenties in beeld gebracht. Uitgangspunt is dat de pilots worden vormgegeven door herschikking van middelen binnen de bestaande financieringskaders. Voor de gemeente is het budgettair kader van de meerjarenbegroting leidend. Wanneer aan dit uitgangspunt niet kan worden voldaan, wordt dat op de gebruikelijke wijze aan uw raad voorgelegd.

De omvang van het landelijk budget voor de nieuwe taken (begeleiding en persoonlijke verzorging) en de verdeelsleutel zijn nog onduidelijk. De bezuinigingstaakstelling is groot, circa 25%.

Risico's en kanttekeningen

1. *Scheiding in bevoegdheid van college en raad*

Het is aan uw raad om kaders te stellen. Om gevoel te krijgen bij de uitwerking van de kaders, is in het beleidsplan en de bijlagen inzage gegeven in de wijze waarop de veranderingen worden vertaald naar burgers en organisaties. Hoofdstuk 1 van het beleidsplan bevat de door uw raad vast te stellen kaders: de uitgangspunten voor de transformatie van AWBZ naar Wmo. Met de bijlage Regionale visie op welzijn wordt inzicht gegeven in de gewijzigde opdracht van ons college aan de welzijnsinstellingen: een nadere uitwerkingen van deze uitgangspunten. In hoofdstuk 2 (toegang) en hoofdstuk 3 (opdrachtgeverschap) zijn zowel de kaders als de uitvoering beschreven. De kaders/uitgangspunten worden vastgesteld door uw raad. De uitvoering - die tot de bevoegdheid van het college behoort - is beschreven om een beeld te geven van de verandering in werkwijzen. De bijlage Pilotprojecten geeft verdere informatie over het regionale uitvoeringsprogramma gericht op het opdoen en delen van ervaring in een aantal praktijksituaties.

2. *De veranderende werkwijzen hebben gevolgen voor onze inwoners en de gebruikers van Wmo-voorzieningen.*

De uitgangspunten van de Kanteling zoals beschreven in het beleidsplan zijn niet nieuw. Sinds begin 2012 wordt gewerkt met de 'Verordening maatschappelijke ondersteuning 2012', die gebaseerd is op deze uitgangspunten. In 'het Gesprek' verkent de consultant met de inwoner de eigen mogelijkheden en de mogelijkheden in zijn omgeving. Met het pilotproject hulp bij het huishouden krijgt dit verkennen van mogelijkheden continuïteit en richten we de ondersteuning op (het aanleren van) de activiteiten die bijdragen aan de te bereiken resultaten. Het gaat daarbij om een schone en leefbare woning, gebruik kunnen maken van goederen voor primaire levensbehoeften, gebruik kunnen maken van schone draagbare en doelmatige kleding en - bij jonge gezinnen - het thuis kunnen zorgen voor kinderen die tot het gezin behoren. Veel cliënten die al langer gebruik maken van hulp bij het huishouden hebben de uren deels ingevuld met activiteiten die door algemene voorziening worden aangeboden (denk aan ramen wassen buiten, medicijnen halen bij de apotheek, etc.) en/of voor sociaal contact. Met name deze groep krijgt met wijzigingen te maken. Het opbouwen en onderhouden van een sociaal netwerk is belangrijk om eenzaamheid tegen te gaan en hulp te vinden in de directe omgeving. Dit wordt waar nodig gefaciliteerd. Het is een belangrijk element in de gezamenlijke opdracht aan de welzijnsinstellingen op basis van de regionale visie op welzijn met de focus op de kwetsbare burger.

3. *Het Beleidsplan "Transformatie van AWBZ naar Wmo" is nog niet volledig.*

De discussie over de nieuwe taken vanaf 2015 (Begeleiding en Persoonlijke Verzorging) en de wijzigingen in de Wmo in het kader van Hulp bij het Huishouden moet, bij het opstellen van dit raadsvoorstel, op landelijk niveau nog worden gevoerd. Het kabinet denkt het wetsvoorstel Wmo in het 4^e kwartaal 2013 aan te kunnen bieden aan de Tweede Kamer. In dit *eerste deel* van het beleidsplan zijn alleen de onderwerpen opgepakt die op basis van de huidige gemeentelijke taken al kunnen worden uitgewerkt. Dit is ook gecommuniceerd met uw raad, de betrokkenen instellingen/aanbieders en de Wmo-adviesraden bij de vaststelling van de aangepaste regionale planning naar aanleiding van het regeerakkoord 'Bruggen slaan'.

Planning

De periode tot 1 januari 2015 wordt gebruikt om in regionale en lokale pilots ervaring op te doen. Het rijk verwacht het wetsvoorstel Wmo in het 4^e kwartaal 2013 aan te bieden aan de Tweede Kamer. Dan ontstaat duidelijkheid over de kaders waarbinnen de nieuwe taken vormgegeven moeten worden. Op dat moment kunnen de nieuwe en gewijzigde taken in het (tweede deel van het) beleidsplan "Transformatie van AWBZ naar Wmo" worden uitgewerkt. Wij gaan gelet op de inspraak en aanlevertermijnen uit van vaststelling door de gemeenteraden in het najaar van 2014. In de regionale planning is een voorlichtingsbijeenkomst voor nieuwe raadsleden opgenomen.

Voorstel

1. Vaststellen hoofdstuk 1 van het Beleidsplan "Transformatie van AWBZ naar Wmo", zijnde de kaders voor de nieuwe ontwikkelingen en de regionale samenwerking.
2. Vaststellen van de uitgangspunten in hoofdstuk 2 (toegang) en hoofdstuk 3 (opdrachtgeverschap).
3. Kennisnemen van de verduidelijking van de Kaders en uitgangspunten in hoofdstuk 2 en 3, de bijlage Pilotprojecten en de bijlage Regionale visie op welzijn.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Boekel
De secretaris de burgemeester

J.G. Marcic

P.M.J.H. Bos

Bijlagen die zijn bijgevoegd:

1. Beleidsplan "Transformatie van AWBZ naar Wmo" regio Brabant Noordoost-oost
2. Raadsbesluit

Bijlagen ter inzage:

3. Notitie Pilotprojecten, bijlage bij het beleidsplan
4. Regionale visie op welzijn, bijlage bij beleidsplan
5. Gevraagd advies van de Wmo Adviesraad Boekel
6. Inspraakverslag beleidsplan "Transformatie van AWBZ naar Wmo" (3 delen):
  - a. inspraakverslag beleidsplan (reacties Wmo-adviesraden)
  - b. reacties op beleidsplan bij platformbijeenkomst
  - c. inspraakverslag regionale visie op welzijn
7. Verslag van de platformbijeenkomst van 20 maart 2013